Overzitten van een leerjaar in het secundair onderwijs

1. Omschrijving

Een leerling die een leerjaar overzit, wordt als regelmatig beschouwd, indien hij:
1° slechts in het bezit is van een oriënteringsattest B of C van het betreffend leerjaar; of
2° opteert voor een andere onderwijsvorm en/of onderverdeling van het betreffend leerjaar. Opmerkingen: in het beroepsvoorbereidend leerjaar wordt een verandering van één beroepenveld uit een combinatie van twee ook als een "andere onderverdeling" beschouwd; in het derde leerjaar van de derde graad B.S.O. worden een specialisatiejaar en een naamloos leerjaar (niet-specialisatiejaar) ook als "andere onderverdelingen" beschouwd, of
3° een gelijkwaardig leerjaar aanvankelijk heeft gevolgd in een school van een buitenlands onderwijsstelsel; of
4° het betreffend leerjaar aanvankelijk heeft gevolgd in een door de Franse of Duitstalige Gemeenschap georganiseerde, gesubsidieerde of erkende school; of
5° opteert voor het eerste leerjaar A na het met vrucht beëindigd hebben van het eerste leerjaar B.

Het overzitten van een leerjaar betreft niet noodzakelijk het laatst gevolgde leerjaar, doch kan ook slaan op een leerjaar dat één of meer schooljaren voordien reeds werd beëindigd; deze regel is belangrijk voor leerlingen die met aansluitingsmoeilijkheden worden geconfronteerd omdat zij hetzij het Nederlands niet of onvoldoende beheersen, hetzij voordien studies van een buitenlands onderwijsstelsel hebben doorlopen.

Met inachtname van de richtlijnen, vermeld onder 1° t/m 5°, is het aantal keren dat een leerling een leerjaar als regelmatige leerling kan overzitten en hierdoor desgevallend dezelfde studiebewijzen kan verwerven, niet beperkt.

2. De delibererende klassenraad

De delibererende klassenraad is verplicht op het einde van het schooljaar voor elke regelmatige leerling éénmalig te beslissen over het geslaagd of niet geslaagd zijn voor het geheel van de vorming. Op deze wijze kan aan geen enkele regelmatige leerling de studiebekrachtiging, onder welke vorm dan ook, worden onthouden. In de voorbereidende jaren op het hoger onderwijs worden evenwel geen beslissingen over het al dan niet geslaagd zijn voor het geheel van de vorming genomen. In een Se-n-Se worden deze beslissingen hetzij reeds genomen op het einde van het eerste semester indien de opleiding dan is voltooid, hetzij in dat schooljaar niet genomen indien de opleiding drie semesters duurt en derhalve doorloopt in het daaropvolgend schooljaar.

Bij de eindbeoordeling van een leerling dient er over gewaakt te worden dat alleen die elementen in aanmerking worden genomen die tot het vooraf afgebakende studiedomein behoren. Naarmate niet-cognitieve doelstellingen geacht worden te behoren tot het studiedomein kunnen deze uiteraard een element zijn in de studiebeoordeling, mits het schoolreglement dit duidelijk bepaalt.

Er moet evenwel steeds een strikte scheiding gewaarborgd worden tussen een disciplinaire beoordeling en een studiebeoordeling.

Om zijn opdracht behoorlijk te vervullen zal de delibererende klassenraad zich laten leiden door concrete gegevens uit het dossier van de leerling. Dit dossier bevat, in voorkomend geval:
- resultaten van proeven, toetsen of examens die door de leraars van de leerling werden afgenomen;
- de resultaten van de geïntegreerde proef;
- de beslissingen, vaststellingen en de adviezen van de begeleidende klassenraad.

Van de beslissingen van de delibererende klassenraad wordt een proces-verbaal opgemaakt en worden er notulen gehouden.

Het proces-verbaal bevat de lijst van de geslaagde en niet-geslaagde leerlingen.

De notulen bevatten een synthese van de elementen die tot de beslissingen hebben geleid, waaronder eventueel het resultaat van de stemming.

Zowel het proces-verbaal als de notulen worden door de voorzitter en drie leden van de raad ondertekend.

De processen-verbaal en de notulen dienen gedurende dertig jaar bewaard.

De delibererende klassenraad is als volgt samengesteld: zie punt 8.3 op https://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=9418#3-8.

Beslissingen van de delibererende klassenraad hebben voor eenieder een bindend karakter, onverminderd de mogelijkheid voor het schoolbestuur om dergelijke beslissingen door de delibererende klassenraad opnieuw te laten overwegen en de mogelijkheid van de betrokken personen deze beslissingen te betwisten.

Benevens voornoemde eindbeslissingen, is de delibererende klassenraad ook bevoegd aansluitende adviezen te verstrekken, o.a.:
- raadgevingen inzake studie- en werkmethoden;
- een waarschuwing voor vak(ken) waaraan het volgend schooljaar extra aandacht dient te worden geschonken;
- concrete individuele suggesties om vastgestelde tekorten of zwakke punten weg te werken;
- suggesties voor het verderzetten van de studies.

Adviezen van de delibererende klassenraad zijn niet bindend.

3. De toelatings- en overgangsvoorwaarden

Een leerling die evenwel voor eenzelfde leerjaar over meer dan één oriënteringsattest beschikt ingevolge het overzitten van dit leerjaar, mag zich op het meest gunstige oriënteringsattest beroepen voor de toelating tot het hoger leerjaar.

Indien een leerling tot een bepaald structuuronderdeel werd toegelaten na beslissing van de toelatingsklassenraad en in dit structuuronderdeel een oriënteringsattest B of C (= niet geslaagd) heeft behaald, dan primeert een onvoorwaardelijk recht op overzitten in datzelfde structuuronderdeel. Dit betekent dat in geval van overzitten van desbetreffend structuuronderdeel in dezelfde of een andere school, de toelatingsklassenraad niet opnieuw een beslissing neemt, maar dat de initiële beslissing onverkort blijft gelden. Het is enkel indien de leerling vroeger uit een structuuronderdeel stapt, dat bij eventueel overzitten tijdens een later schooljaar in dezelfde of een andere school de toelatingsklassenraad opnieuw een beslissing zal formuleren.

De toelatingsklassenraad kan de beperkingen die voortvloeien uit een oriënteringsattest B of C, uitgereikt in het onderliggend leerjaar, opheffen en de leerling alsnog toelating verlenen tot een bepaald structuuronderdeel, onder bepaalde voorwaarden. Deze staan in de omzendbrief onder punt 9.1.14.

Specifieke toelatings- en overgangsvoorwaarden tot de onderscheiden leerjaren en onderwijsvormen zijn in de omzendbrief te vinden onder punt 9.2.

4. Evaluatie en bekrachtiging van de studies

Bij toekenning van een oriënteringsattest B of C moet de school t.a.v. de betrokken personen bepaalde verplichtingen nakomen. Deze staan in de omzendbrief onder punt 10.1.7.

Specifieke bekrachtigingsmodaliteiten zijn in de omzendbrief te vinden onder punt 10.2.

5. Door de betrokken personen omstreden beslissing van de delibererende klassenraad – beroep

Zie omzendbrief punt 11.

6. Door het schoolbestuur omstreden beslissing van de delibererende klassenraad

Zie omzendbrief punt 12.

Meer info en bijlagen: https://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=9418#3-8